

Państwowa Agencja
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych

Warszawa, dn. 16 lipca 2020 roku

ANA/.....1052../DPr/2020

Do druku nr 486

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi pismo z dnia 30 czerwca 2020 r. (znak: SPS-WP-173-125/20) Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uprzejmie informuje, że do projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zgłasza następujące uwagi:

Zaproponowane w projekcie rozwiązanie polegające na umożliwieniu prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej służących porozumiewaniu się na odległość stoi w sprzeczności z wyrażonym w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2277) celem ustawy jakim ma być ograniczenie dostępności alkoholu. Przypomnieć należy, że ograniczenie dostępności może przybierać formy ograniczenia dostępności ekonomicznej (tj. takie kształtowanie ceny napoju alkoholowego by stał się on mniej dostępny dla konsumenta) lub dostępności fizycznej (tj. tworzenie barier w sprzedaży napojów alkoholowych takich jak limitowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych, ograniczenia godzin sprzedaży napojów alkoholowych czy regulacje dotyczące zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych). Wszystkie ww. środki stanowią efektywne narzędzia ograniczania ogólnego poziomu spożycia napojów alkoholowych, przez co przekłada się znacząco na ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych powodowanych przez alkohol.

Jak wynika z badań wprowadzenie ograniczeń w dostępności fizycznej alkoholu powoduje zmniejszenie się na danym obszarze skali problemów tak różnych jak odsetek zgonów spowodowanych marskością wątroby, wypadków przy pracy, zabójstw i przestępstw z użyciem przemocy w tym przemocy domowej (Markowitz 2000; Grossman i Markowitz 1999; Cool i Tauschen 1982 r.). Co

ogromnie istotne ograniczanie dostępności alkoholu najsilniej oddziałuje na grupy społeczne, które powinny być przedmiotem szczególnej troski ustawodawcy – młodych konsumentów i osoby pijące nadmiernie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ograniczenie dostępności fizycznej stanowi głównie zadanie samorządu gminnego i realizowanej jest m. in. przez nałożenie na gminy obowiązku określania w drodze uchwał maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy oraz uprawnienia do określania godzin sprzedaży napojów alkoholowych. Przyjęcie projektowanego rozwiązania sprawiłoby, że konsument uzyskałby możliwość wyboru między udaniem się do najbliższego, stacjonarnego punktu sprzedaży napojów alkoholowych, a zamówieniem napoju alkoholowego za pośrednictwem Internetu – bez konieczności opuszczania domu. W praktyce oznaczałoby to zatem, wbrew twierdzeniu zawartemu w uzasadnieniu) znaczne zwiększenie jego dostępności. Niezależnie od powyższego podkreślić także należy, że rozwiązanie to znacząco ograniczyłoby także możliwość kształtowania przez wspólnotę lokalną wpływu na dostępność alkoholu na swoim terytorium choć to właśnie wspólnota samorządowa realizuje i finansuje większość zadań publicznych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Przepis art. 15 ust. 1 ww. ustawy wprowadza obowiązujący wymóg przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim, nietrzeźwym oraz na kredyt i pod zastaw. Naruszenie tego zakazu stanowi występki zagrożony karą grzywny. W przypadku sprzedaży internetowej, powstaje problem w zakresie kontroli omawianego zjawiska, przez upoważnione do tego organy, jak również trudność w ustaleniu osób winnych ewentualnego naruszenia (trudno bowiem kuriera dostarczającego napoje alkoholowe do domu klienta nazwać sprzedającym - vide art. 15 ust. 2 ustawy, a kierownika firmy kurierskiej – kierownikiem zakładu handlowego bądź gastronomicznego, w którym popełniono przestępstwo – vide art. 43 ust. 2 ustawy).

Należy także zauważyć, iż ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ma za zadanie obligować przedsiębiorców do prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych w sposób odpowiedzialny. Sprzedaż tych produktów z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej służących porozumiewaniu się na odległość nie stwarza należytych gwarancji prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych w rzetelny sposób, w rozumieniu przepisów wskazanej ustawy.

Ponadto w opinii PARPA rozważenia wymagałaby ocena wpływu proponowanej regulacji na mikro- i małych przedsiębiorców prowadzących niewielkie lokalne punkty sprzedaży napojów alkoholowych. Większość z tych punktów nie podejmie się wyzwań związanych z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych w oparciu o nowe kanały sprzedaży co znacząco zmniejszy ich atrakcyjność w oczach konsumentów w stosunku do dużych sieci sprzedażowych. Może to skutkować zamknięciem małych punktów sprzedaży i pozbawieniem źródła utrzymania.

Ze wszystkich powyższych względów PARPA ocenia negatywnie propozycje zawarte w projektowanej ustawie.

p.o. DYREKTOR
Państwowej Agencji Rozwiązywania
Probleatów Alkoholowych

Katarzyna Łukowska